

Ačarja - tas, kuris moko savo pavyzdžiu; dvasinis mokytojas.

Ačintja-bhedabheda-tattva - Dievo ir Jo energijų "nesuvokiamos vienovės ir skirtybės" doktrina, kurią skelbia Viešpats Čaitanja.

Ačjuta - nepatiriantis nuopolio.

Agnis - ugnies pusdievis.

Agnihotra-jagja - iškilminga deginamoji auka, atnašaujama pagal *Vedy* rituales.

Ahankara - netikras ego, dėl kurio siela klaidingai tapatina save su materialiu kūnu.

Ahimsa - prievartos nenaudojimas.

Akarma - "neveikimas"; pasiaukojimo veikla, nesukelianti jokio atoveikio.

Ananda - dvasinė palaima.

Apara-prakrti - Viešpaties žemesnioji, materialinė energija (materija).

Arčana - *arča-vigraha* garbinimo metodika.

Arča-vigraha - Dievo forma, apreiškta per materijos

pradmenis, pvz. Krišnos
piešinys ar skulptūra,
garbinama namuose arba
šventykloje. Būdamas tokios
formos, Viešpats
asmeniškai priima Savo
bhaktos garbinimą.

Arjas - civilizuotas *Vedų* k
ultūros pasekėjas; tas, kurio
tikslas - dvasinė pažanga.

Asura - asmenybė,
priešiškai nusistačiusi
tarnybos Viešpačiui
atžvilgiu.

Ašramos - keturi

dvasinio gyvenimo skyriai
pagal *Vedų* s
ocialinę sistemą:
brahmačarja
(studijų metai),
grhastha
(šeiminis gyvenimas),
vānaprastha
(atsiskyrimas),
sannyāsa
(atsižadėjimas).

Aštanga-joga

-

"aštuonių pakopų kelias", kurį sudaro

jama,

nijama

(dorovinė praktika),

asana

(kūno pozos),

pranājāma

(kvėpavimo

kontroliavimas),

pratjāhāra

(juslių atitraukimas),

dhāraṇa

(proto nuraminimas),

dhjana

(meditacija) ir

samādhi

(gili širdyje glūdinčio

Višnu kontempliacija).

Atma - savasis

"aš".

Atmā

gali nurodyti kūną,
protą, intelektą arba

Aukščiausiąjį

"Aš". Tačiau

įprastinė žodžio

atmā

prasmė - individuali
siela.

Avatara -
"nužengiantis"
ot;; visiškus ar dalinius
įgaliojimus turinti Dievo
inkarnacija, kuri su

tam tikra misija
nužengia iš dvasinės
karalystės.

Avidja -
neišmanymas.

Bhagavanas -

"tas, kuris valdo

visus turtus ir

galybą";

Aukščiausias

Viešpats - grožio,

galios, šlovės, turtų,

žinojimo ir

atsižadėjimo šaltinis.

Bhakta -
pasiaukojąs
Viešpaties
pasekėjas.

Bhakti -
pasiaukojimo
tarnyba
Aukščiausiam
Viešpačiui.

Bhakti-joga-jungti

S SU

Aukščiausiu

Viešpačiu per

pasiaukojimo

tarnybą.

Bhakti-rasamrta- sindhu -

pasiaukojimo

tarnybos

vadovėlis, kurį

šešioliktame

amžiuje sanskrito

kalba parašė

Šrīla Rūpa

Gosvamis.

Bharata -
senovės Indijos
valdovas, kurio

palikuonys -
Pandavos

■

Bhava -

ekstazė;

bhakti

pakopa, tuoj po
kurios pasireiškia
tyra meilė
Dievui.

Bhiṣma -

kilnūsis

karvedys,

garbinamas kaip

Kuru dinastijos

senolis.

Brahma -
pirma visatos
būtybė;
Viešpaties

Višnu nurodymu
Brahma kuria
visas visatos
gyvybės formas
ir valdo aistros
guną.

Brahmačaris

-

Vedų
socialinėje
sistemoje (žr.

Aśramos)
mokinys,
besilaikantis
celibato.

Brahma-džigja

sa -

klausimai iš

dvasinio

žinojimo srities.

Brahmadžjoti

- dvasinis
spindėjimas,
skleidžiamas

transcendentini
o Viešpaties
Krišnos
kūno ir
apšviečiantis
dvasinį
pasaulį.

Brahmaloka

-

Viešpaties

Brahmos
buveinė,
aukščiausia
šio pasaulio
planeta.

Brahmana

-

išmintingiausi
os žmonių
klasės

atstovas

Vedų

visuomenės

sistemoje,

kuri dalijama į

keturis skyrius

pagal veiklos

pobūdį.

Brahmanas

—

(1) individuali
siela; (2)
beasmenis
visa
persmelkianti
s

Aukščiausiojo
aspektas;

(3)

Aukščiausias
Dievo Asmuo;

(4)

mahat-tattva,
visuminė
materijos
substancija.

Brahma-sam

hita -

Viešpaties

Brahmos

maldų
Viešpačiui
Krišnai
tekstas,
Viešpaties
Čaitanjos

Mahaprabhu
atrastas Pietų
Indijoje.

Buddhi-joga

- termino

bhakti-joga

(pasiaukojim

o tarnyba

Krišnai)
variantas,
kuris rodo,
kad ji
daugiausia
remiasi

intelektu
(*buddhi*).

Čaitanja-čar

itamrta -

Šrī Čaitanjos

Mahaprabhu

eiliuota

biografija,

kurią

šešiolikto
amžiaus
pabaigoje
bengalų
kalba sudėjo
Krišnadasa

Kaviradža.

Čaitanja

Mahaprabh

u -

Viešpaties

Krišnos

inkarnacija

Kali amžiuje.

Penkiolikto
amžiaus
pabaigoje
Jis atėjo į
Navadvīpą
(Vakarų

Bengalija) ir
ivedė j
uga-dharma
(pirmąpradi
religijos
įstatymą,

skirtą mūsų
amžiui) -
kolektyvinį
šventų
Dievo vardu
giedojimą.

Čandala

- Šunėdis,

neliečiamasi

s.

Čandra -
pusdievis,
viešpatauja
ntis

Mēnulyje
(Čandraloko
je).

Čaturmasj

a -

askezės,

atliekamos

liūčių

sezono
metu
Indijoje.

Deva -

pusdievis

ar dieviška

asmenybė.

Dharma

- (1)

religijos

principai;
(2) amžina
prigimties
pareiga
(t.y.

pasiaukoji
mo
tarnyba
Viešpačiui)

▪

Dhjana

-

meditacija.

Dvapara-j

uga- **žr.**

Juga.

Gandharv

os -

dangaus

pusdieviai
daininiai ir
muzikantai

■

Garbhoda

kaśayī

Višnu -

žr.

*Purušā-av
ataros.*

Garuda

-

žmogus-p

aukštis,
Viešpaties
Višnu
nešėjais.

GBC

-

aukščiāus

ia

ISKCON'

o

valdančioj

i taryba,

žr. skyrelį

ISKCON.

Goloka

-

Krišnalok

a,

amžinoji
Viešpatie
s Krišnos
buveinė.

Gosvami

s - *sva*

mis,

tas, kas

pajėgia
visišškai
suvaldyti
savo

jusles.

Grhasth

a -

vedeṣ

vyras,

gyvenanti
s pagal
Vedų
socialinė

S

sistemos

normas.

Gunos

—

trys

"mo

dusai&qu

ot;,;

materiala

us

pasaulio

savybės:

dorybė,

aistra ir

neišmāny

mas.

Guru

-

dvasinis

mokytoja

S.

Indra

-

aukščiāu

sias

dangaus
valdovas
ir lietu
valdanti

dievybė.

ISKCON

-

Tarptauti

nė

Krišnos

Saṃmonē

s

Bendrija,

žr. skyrelį

ISKCON

■

Jagjja

- auka.

Jamara

dž^ṽa

-

pusdievi

s,

baudžia

ntis

nusidėjęl

ius po

mirties.

Jogga

—

dvasinė
disciplin
a kaip
susijung

ti su

Aukšččia

usiuoju.

Jogga-m
aja -

vidinė,
dvasinė
Viešpati
es

energija

■

Jugga

-

"a

mžius&

quot;.

Yra

keturios

cikliškai

pasikart

ojančios

ju

gos:

Satja-ju

ga,

Treta-ju

ga,

Dvapar
a-jugga ir
Kali-jug
a.

Slenkan

t

amžiam

s nuo

Satijos

iki Kali,

religija

ir

gerosio

s

žmogau

s

savybės

palengv

a

sunykst

a.

Džīva

(džīvat
ma) -

amžina

individu

ali siela.

Gjāna

—

transce

ndentini

s

žinojim

as.

Gjana-j

ogga -

dvasinē

s

realizac

ijōs

kelias,

kai

tiesa

ieškom

a

spekuli

atyvivos

filosofijo

s

pagalba

Gjānis

- tas,

kas

eina

gajāna-jo

gos

keliu.

Kala

- laikas.

Kali-yu

ga -

kivirčų

ir

veidmai

nystės

amžius

".

Prasidė

jo prieš

penkis

tūkstan

čius

metų,
trunka
432

000

metų.

žr.

Jugā.

Karma

—

materia

li

veikla,

užtrauk

■
ianti

ato veiki

■

Karma
-jogga

-

Dievo

pažini

mo

kelias,

paskiri

ant

Jam

savo

darbo

vaisius.

Karmi

s

-

tas,

kas

užsiėm

ęs

karma

(karmi
ne
veikla) ;

materi
alistas.

Krišna

loka

-

aukšči

ausia

Viešpa

ties

Krišno

s

buvein

é.

Kširod

akāśa

yī

Viṣṇu

- žr.

Puruša

-avatār

OS.

Kuru

—

Kuru

palikuo

nys,

arba

Dhrtar

aṣṭros
sūnūḥ,
priešiš

ki

Panda

voms.

Līla

-

transc
endent

inè

pramo

ga,

Aukšči

ausio

Viešpa

ties

žygdiai.

Loka

-

planet

a.

Maha-

mantr

a -

"

didžioji

m

antra&

quot,::

Harè

Krišna

, Harē

Krišṇa

,

Krišna

Krišna

, Harė

Harè /

Harè

Rama,

Harè

Rama,

Rama

Rama,

Harè

Harè.

Mahat

ma

-

"

didī

sielā&

quot;;

iṣṣiva

dāvusi

asmen

ybè,

visiška

i

īśīśāṃ

onīnus

ī

Krišna

■

Mahat

-tattva

—

visumi

nè

materij

os

energij

a.

Majja

-

iliiuziija

■

;

Aukšči

ausio

Viešp

aties

energi

ja,

klaidin

anti

gyvāṣi

as

esybe

s,

verčĭia

nti

užmirš

ti savo

dvasin

ॐ

prigim

tjir

Dieva.

**Majav
adis**

-

impper
sonali
stas.

Mantr

a

-

transc

enden

tinis

Vedų

himmno

garsa

s.

Manu

-

pusdi

evīś,

žmōṇi

jōś

tēvas.

Mukti

—

īṣṣiva

dāvīm

as iṣ

materi

alios

būties

■

Muni

-

iṣṁin

čičius.

Naiš̥k

arma

—

termin

o

akarm

a

varian

tas.

**Naraj
ana**

-

keturr

ankis

Viešp

aties

Krišn

os

pavid

alas,

viēšp

ataujja

ntis

Vaiiku

nthos

planet

ose;

Viešp

ats

Višnu

■

Nirgu

na

- be

atribu

tu ar

savyb

■
iṅ;

kalba

nt

apie

Aukšč

iausia

Viešp

ati,

termi

nas

pažy

mi,

kad

viešp

ats

neturi

mater

ialiy

savyb

■
iṅ. ■

Nirva

na

—

laisvė

nuo

mater

ialios

būties

Om

(omk

ara)

—

švent

as

skiem

uo,

atstov

aujjan

tis

Abso

iučiai

Tiesai

■

**Pand
avos**

penki

karali

aus

Pand

u

sūnū

S:

Juudhi

śthira

,

Bhīm

a,

Ardžū

na,

Nakul

a ir

Saha
deva.

Pand

u

-

Dhrta

raštro

s

brolis

ir

brolių

Pand
avų

tēvas

■

**Para
mat**

ma

-

Suppe
rsiela

;

lokali

zuota

s

Aukš

čiausi

0

Viešp

aties

aspe

ktas;

vidujii

S

liudini

nkas

ir

vado

vas,

lydinti

s

kiekvi

ena

salyg

ota

siela.

Para

mpar

a

-

moki

nių
seka.

Prab

hupa

da

-

ISKC
ON

Īkūreĳ

as

ačarj

a

A.C.

Bhak

tived

anta

Swa

mi

Prab

hupa

da

(189)

6-19

77),

žr.sk

yreli

Prab

hupa
da.

Prak

rti

—

ener

gījā

arba

gamt

a.

**Pran
ajam**

a

-

kvèp

avim

o

kontr

olè

kaip

joggos

tobul

ėjimo

prie

m o n

ė .

**Pras
ada**

m

—

paśv

entint

as

maist

as;

maist

as su

pasia

ukkojī

mu

paśiū

lytas

Vieš

pačiu

i

Krišn

ai.

Pratij
ahar

a-jusl

iṅ

atitra

ukim

as

kaip

jōggoś

tobul

ėjimo

prie

mon

è.

Pre

ma

—

tyra,

spoon

tañiṣ

ka

pasia

u[̣]koja

ma

meilė

Diev

ॡ.

Prth

a

-

Kunti

;

;

karali

aus

Pand

u

žmo

na ir

Pand

avų

moti

na.

Pura
nos

aštu

onioli

ka

istori

nių

pried

ॡ

Vedo

ms.

Puru

ṣa

—

&quo

t;bes

imēg

aujja

ntis

subj

ekta

s & qu

ot ; ;

in

■

ndi

■

vi

■

du

■

ali

■

siela

arba

Aukš

ččiauš

ias

Vieš

pats.

Puru

sa-a

vata

ros

pirmi

nēs

Vieš

patie

s

višn

u

eksp

ansij

os,

kuria

nčio

s,

saug

o.jaṅ

čios

ir

ir
nairiki

nañč

ios

māte

riāliā

s

visat

as.

Kara

nodā

kaśā

ji

višn

u

(Mah

a-viś

nu)

guli

Priež
asči

ॡ

van

deny

neir

iškve

pia

nesu

skaič

iūojja

maꣳ

daug

ybe

visat

ॡ;

Garb

hoda

kaśa

ji

višn

u

jeina

j

kiekv

ieną

visat

air

kuṛiā

īvair

ove;

Kširo

daka

śajī

višn

u

(sup

ersie

la)

jeina

ivisu

suku

rtu

būty

bių

śīrḍi

sīr

kiekv

ieną

atom

ॐ.

Rad

ṛo-g

una

—

aiśtr

os

guna

Rak

śāso

s

-

dem

oṅṃṣ

ṣṃṃo

gèèdr

ꣳ

rasē.

Rāam

a

- (1)

Vieš

patie

s

Kriš

nos

vard

as,

reišk

ianti

ś

&qu

ot;vi

su

malo

num

ॡ

šalti

nis &

quot;

■ (2)

Vieš

pats

Ram

ačān

dra,

Kriš

nos

in[·]kar

naacij

a -

ideal

us

teisu

sis

karal

ius.

Rūp

a

Gos

vam

is

—

vi·en

a·s iš·

šeši

५

Vr̥nd

avan

os

gosv

amių

,

sva

biau

sių
šri

čait

anjō

S

Mah

apra

bhu

paṣe

kējū,

jū

vado

vas.

Sac-

čid-

ana

nda

am̐ži

nybē

,

palai

ma ir

visiṣ

kas

žaiņoj

■
iṃas

■

Sad

hu

—

švėn

tasis

,

arba

Kriš

na

īsisā

moni

nusi

asm

enryb

ē.

Sag

una

&qu

ot;tu

rintis

atrib

utus

arba

savy

bes

&qu

ot; ;

kai

kaiḥ

ama

apie

Auk

ščīa

usia

Vieš

pati,

term

inās

pažy

mi,

kad

Jis

tuṛi

dvas

īnes,
tran

sceen

denti

nes

savy

bes.

Sam

adhi

tran

sas,

visiṣ

kaś

pani

rima

si

Diev

0

sam

one.

Sam

sara

mat

erial

aus

pas

aulio

gimi

mo

ir

mir̥ti

es

rata

s.

Sa

atan

a-dh

arm

a

—

am̐ži

nojī

religi
ja,

paasi

auk

oꞑiim

O

tarn

yba.

šān

kāra

(ṣ̌a

nkāra

ačāra

ja) -

iṣṭyām

us

filos

ofas

,

itvīrti

neṣ

adv

aitos

(ned

ualiz

mo)

dokt

riṅa,

akce

ntuo

janči

ā

neā

sme

niškv

ॐ

Diev

O

ppriigi

mti

i

visų

sieelių

tapā

tybė

su

nedi

ferere

ncijū

otū

Brah

man

u.

Saṅ

khya

a

- (1)

anaḥ

itiniḥ

mat

erījo

sir

dva

sios

skyri

mas

▪ (2)

paṣi

auk

oꞑiim

O

tarn

ybo

s

kelia

Ṣ,

kuṛiḥ

apra

śē

Vieš

pats

कापी

ला,

Dev

ahū̄t

i

sūn

us.

Saṅ

kīrt

ana

—

kole

ktyyvi

nis

Diev

O

ślovi

niṁ

as ,

ypa

č

gied

ant

śve

nta

Jo

vard

ṛ.

Sa

nya

sa

pas

auli

0

atsiṣṭ

adēj

iṃa

स ,

skirt

as

dva

siñei

kult

ūrai

wyyst

yti.

Sa

nya

sis

—

žmo

gus,

atsi

žad

ėjės

pas

auli

ॐ

śāśas

tra

apre

ikṣṭi

eji

raš̥t

ai;

Ved

ॡ

raš̥t

ai.

Sat

ya-j

uḡga

- **žr.**

Jug

a.

Sattt

va-

gun

a

—

dory

bèś

gun

a.

śīva

a

—

pus

diev

is,

kōnt

roliu

ojan

tis

mat

erial

■
iā

neiš

man

ymo

gun

ṛ

(*ta*

mo -

gun

a)

ir

ir

■
inān

■
tis

mat

erial

य

kos

mos

ā.

S m

ara

na

m

—

paṣi

auk

oja

mas

(vie

śpāt

ies

Krs

nos)

atmi

nim

O

proc

essa

s,

viēn

aiš

dev

ynių

paṅg

riṅdi

niṅ

bhā

kti-y

oggo

s

for

my.

S m r

t i

—

ap̐r

eikš

tiejī

raš̥t

ai,

Veda

४

prie

dai,

pvz.

Pur

*-
āṅo*

S.

śra

van

am

—

klau

sym

asis

apie

vie

śpāt

।

viēn

aiš

dev

ynių

paḡ

riṅdi

nių

pasī

auk

oꞑiim

0

tar

nyb

os

vīe

śpa

čīūi

for

मयु.

śrī

ma

d-B

haag

ava

tam

Pur

*-
āṅa*

;

arb

a

istor

ijā,

kurī

ā

vya

sad

eva

spe

ciali

ai

užr

aśṣē

tam

;

kad

bū̄t

य

gali

ma

gilia

i
suw

okti

vie

śpāt

iśrī

Kriš

na.

šru

ti

—

V

edo

S.

śūṅḍ

ra

—

dar

bini

nkų

klas

ēs

atst

ova

S

Veda

ॐ

visu

om

enēj

e,

kuṛi

dalij

am

ai

ketu

riś

skyr

iūs

paṅg

al

veik

los

poob

ūdij.

Sva

mis

tas,

kuri

s

pañ

ēgī

a

visi

škai

suw

aldy

ti

sav

o

jūsi

es;

žm

oggu

s,

atsi

žad

ējjeṣ

pas

auli

0.

Sva

rgal

oka

—

mat

eria

lios

dan

gau

s

pla

net

os,

pus

diev

■
iṅ

buv

eiṅ

ēs.

Svā

**-
rūp**

a

—

pir

min

è

dva

siñē

for

ma

arb

a

kon

stitutu

cinè

siel

os

pad

ētis.

Ta

mo-

gun

a

—

neiš

ma

ny

mo

gun

a.

Tre

ta-j

uḡa

— žr. ■

Jug

a.

Up

ani

śāda

os

108

filos

ofin

ī ai

trak

tata

।

jeiñ

ant

ys i

Veda

as.

vai

kuṇ

tho

S

am

žin

os

dva

siṅi

0

pas

auḷi

0

pla

net

OS.

vai

śjā

pre

kijū

ir

žė

mdi

rbīy

kl̥as

èś

atst

ova

S

Veda

ॡ

visu

om

enē

jē,

kuri

dalij

am

ai

ket

urīṣ

sky

rius

paṅg

al

veik

los

पोब

ūdi.

vai

śnā

va

Auk

ścī

aus

io

vīe

śpa

ties

bha

kta.

va

na

pra

sth

a

žm

ogū

Ṣ,

atsi

sak

es

śēi

min

io

gyw

eni

mo,

kād

ga

ētuy

pra

ktik

uoti

diid

esn

ī

atsi

žad

ējī

ma

paṅg

al

ve

duḥ

vis

uo

me

ñēs

sist

em

os

nor

ma

S.

war

naś

ra

ma

-adh

ar

ma

ve

duḥ

s o c

īāli

ne

sist

em

ā,

org

ani

zuo

jant

vis

uo

me

ne i

ket

ur̥is

sky

rius

paṅg

al

vei

klō

S

poob

ūdi

ir

ket

ur̥is

dva

siṁhi

us

sky

rius

(var

nas

ir

— v
āśr

am

as)

Va

su

dev

a

vie

śpa

ties

Krs

nos

tēv

as .

vā

su

dev

a

Krišv

na,

was

uode

vos

sūn

us.

ve

da

nta

-sū

tra

W w

asa

dev

os

par

aśy

tas

filo

sofi

nis

trak

tata

Ś,

सुस

ide

dan

tis

■ v
iš

tru

mp

ॣ

afO

riiz

मय

ir

īśre

iṣki

anti

S

Up

ani

śāḍ

ॡ

es

mē.

ve

do

S

ket

uri

pir

min

ī ai

śve

nr

āṣṣ

ī ai

(Rg)

;

Sā

ma,

Ath

arv

a

ir

Yaj

ur) .

Wid

ja

ॐ
žin

ojī

ma

S.

Wik

ar

ma

dar

bas

;

prīe

štar

auj

anti

S

śve

nr

āśc

■
iṅ

nur

ody

ma

ms;

nuo

de

min

gas

vei

ks

ma

S .

Vir

at-r

ॐ

ā,

ā

rb a

V

išv

a-r

ॐ

a

Au

kṣṣ

■
iaau

sio

Wie

śpa

ties

vis

ato

S

paav

idā

as.

viš

nu

Die

VO

As

mu

viš

nu.

tatt

va

Die

VO

stat

uśā

ॐ

arb

ā

kat

eg

orij

ā.

vija

sa

de

va

ve

द्वय

suod

ary

toja

sir

Pur

āṅ

ॡ,

Ma

hā

bh

ara

*t*os

b ei

ve

dā

nta

-sū

tro

S

aut

ori

us.

rn d

av

an

a

tra

nsc

en

de

ntin

ē

vie

śpa

ties

Krs

nos

b u v

ein

è,

dar

vād

ina

ma

GoI

oka

vrn

दाव

an

ā

arb

ā

Kri

śṅa

lok

ā.

vrn

daṅ

an

os

mīe

sta

S

Ma

thū

ros

apy

gar

doj

e

(U tt

ar

Pra

deś

as,

Inđi

ja),

kur

prī

eś

pe

nkī

S

tūk

sta

n̄ci

us

me

tu

nuž

en

gē

Kri

śṅa

;

yra

dva

■ ■
sini

0

pas

auḷi

0

b u v

ein

èś

ma

nife

sta

ciija

žė

mēj

e .

